

УДК 628.1; 663.6:613.3

Досвід проведення пробної флокуляції для покращення роботи колонної станції знезалізнення

Дмитро Чарний¹, Наталія Чернова²

¹ Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України, Київ, Україна

² Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Проведено пробну флокуляцію проаерованої води зі свердловини за допомогою флокулянтів марки Zetag®. Досліджено вплив флокулянтів з метою прискорення укрупнення колоїдів Fe^{3+} у вигляді $Fe(OH)_3$ до розмірів, які будуть забезпечувати їх ефективне затримання в міжзерновому просторі фільтрувального завантаження, як для катіонних, так і для аніонних флокулянтів, а також з їх поєднанням.

Матеріали і методи. Наважку сухої речовини флокулянту масою 0,1 г розчинили у деіонізованій воді. Отриманий розчин флокулянту відбирали за допомогою шприца місткістю 5 см³ і доводили до 500 см³ проаерованою вихідною водою, відібраною з аератора на верху фільтрувальної колони. Після введення розчин флокулянту перемішували з проаерованою вихідною водою вручну за допомогою скляної палички впродовж 20 с та залишали на 20 хв для візуальних спостережень процесу формування оптичних змін якості досліджуваної води.

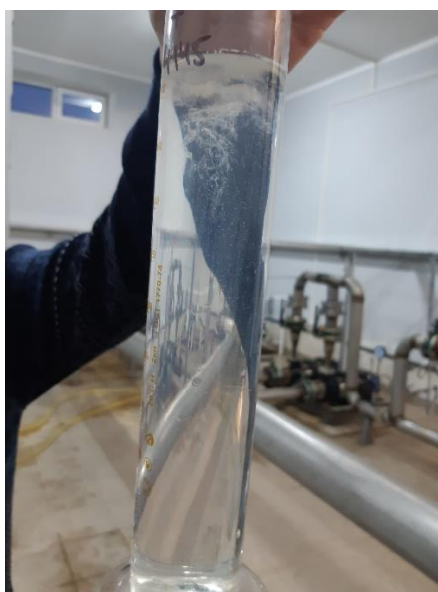
Результати. При введенні 25 см³ розчину Zetag 8187 на 500 см³ проаерованої води і 60 с відстоювання спостерігали невелику опалесценцію.

Більш наочного результату вдалося досягти при суміші катіонного Zetag 8187 і аніонного флокулянтів 25 см³ розчину флокулянтів на 500 см³ проаерованої води при 20 с перемішуванні і з наступним 20 с відстоюванням і подальшим додаванням 25 см³ розчину Zetag 4145 з 20 с перемішуванням, в процесі якого почав формуватися колоїдний конгломерат. Впродовж 5 хв відстоювання сформований колоїдний конгломерат почав змінювати колір з напівпрозора білого на білий з центром характерного для колоїдів гідроксиду заліза $Fe(OH)_3$ рудувато-червоного кольору з подальшим його ущільненням.

При зменшенні об'ємів розчинів флокулянту досягнуто гарних результатів при введенні на 500 см³ проаерованої води 1,5 см³ Zetag 8187 у розведенні 0,1 г на 100 см³ після 20 с з перемішування та 10 с з відстоювання вводили 1,5 см³ Zetag 4145 у розведенні 0,1 г на 100 см³ після приблизно 15-20 с у процесі перемішування починали утворюватися досить великі напівпрозорі колоїди, які за 5-10 с укрупнилися в єдиний конгломерат і миттєво змінили колір з напівпрозорого в характерний для гідроксиду заліза рудий колір. Розмір флегматичного конгломерату овальної форми приблизно 5 мм завдовжки і 3-4 мм заввишки. Цей колоїдний конгломерат сформувався на поверхні води. Ще зменшити дозу ми не встигли через обмежений час робочої зміни заводу, але на наш погляд існує значна вірогідність, що досить ефективно спрацював би і об'єм розчину в 1 см³ для кожного з флокулянтів. Тобто, доза по сухій речовині може становити 0,002 г на 1 дм³ проаерованої води по кожному з флокулянтів Zetag 8187 і Zetag 4145.

Для перевірки адекватності роботи суміші флокулянтів проведено пробну флокуляцію з аналогічними об'ємами дистильованої води 500 см³ і по 1,5 см³ флокулянтів Zetag 8187 і Zetag 4145 колоїдного конгломерату, який би візуально спостерігали у випадку змішування з проаерованою водою, сформовано не було.

Проведено рентгенофлуоресцентний аналіз (РФА) методом спектрального аналізу спектрів флюоресценції елементів випромінених при адсорбції високоенергетичного випромінювання, колоїдного конгломерату суміші отриманого з 1,5 см³ флокулянтів Zetag 8187 і Zetag 4145. Конгломерат колоїдів овальної формі приблизно 5 мм в довжину і 3-4 мм висоти обгорнуто у фільтрувальний папір і проаналізовано на настільному РФА. Результати наведено у вигляді табл. 1.

Рис. 1. Утворення колоїдного конгломерату при спільному введенні розчинів флокулянтів Zetag 8187 і Zetag 4145

Таблиця 1- Результати РФА колоїдного конгломерату

Елементи	%	Оксиди	%
8O	32,54	SiO ₂	9,578
14Si	4,477	P ₂ O ₅	1,717
15P	0,749	SO ₃	0,855
16S	0,343	K ₂ O	0,997
19K	0,828	CaO	6,588
20Ca	4,709	Fe ₂ O ₃	77,414
25Mn	0,242	CuO	1,829
26Fe	54,146	MnO ₂	0,383
28Ni	0,126	Ni ₂ O ₃	0,177
29Cu	1,461	ZnO	0,271
30Zn	0,218	Br	
35Br		SrO	0,139
38Sr	0,118	PdO ₂	
46Pd			

Висновки. При застосуванні суміші флокулянтів Zetag 8187 і Zetag 4145 досягнуто повного вилучення загального заліза. Проте технологічна складність роботи двома флокулянтами спонукає провести подальші пошуки для спрощення процесу водопідготовки. В той же час як вихід на випадок відсутності інших рішень дані флокулянти цілком можуть бути розглянуті.

Перелік джерел інформації

1. Use of biochar-based column filtration systems for greywater treatment: A systematic literature review / J.I. Bautista Quispe, L.C. Campos, O. Mašek, A. Bogush. *Journal of Water Process Engineering*. N 48. 2022. P.1-22.
2. An experimental study on flocculating settling of unclassified tailings. / J.W. Bian, H. Wang, C.C. Xiao, D. Zhang. *PLoS One*. N 13 (9). 2018. P.1-19.